

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

AZ EURÓPAI UNIÓ KÖZÖS KATONAI LISTÁJA

(a Tanács által 2011. február 21-én elfogadva)

(a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról szóló 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspont által szabályozott eszközök)

(az Európai Uniónak a Tanács által 2010. február 15-én elfogadott közös katonai listáját teszi naprakésszé és váltja fel)

(KKBP)

(2011/C 86/01)

1. megjegyzés: Az "idézőjelben" szereplő kifejezések rögzített fogalmak, lásd az e listához csatolt 'A listában használt kifejezések fogalommeghatározásai' című részt.
2. megjegyzés: A vegyi anyagok helyenként névvel, illetőleg CAS-számmal vannak felsorolva. A lista az azonos szerkezeti képletű vegyi anyagokra vonatkozik (beleértve a hidrátokat is), függetlenül elnevezésüktől és CAS-számuktól. A CAS-számok feltüntetésének célja, hogy segítsenek az adott vegyi anyag vagy keverék azonosításában, tekintet nélkül a nomenklatúrára. A CAS-szám nem használható egyedi azonosítóként, mivel a felsorolt vegyi anyagok egyes formáinak különböző CAS-számuk van, és a felsorolt vegyi anyagot tartalmazó keverékeknek is különböző CAS-számuk lehet.
- ML1. **Sima csövű fegyverek 20 mm-nél kisebb kaliberrel, más kézfegyverek és automata fegyverek 12,7 mm (0,50 hüvelyk/inch) vagy kisebb kaliberrel és tartozékok a következők szerint, és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek:**

a) puskák, karabélyok, revolverek, pisztolyok, géppisztolyok és géppuskák: Megjegyzés:

Megjegyzés: Az ML1. fejezet a) pontja nem vonatkozik a következőkre:

- a) az 1938 előtt gyártott puskák (muskéták), karabélyok;
- b) az eredetileg 1890 előtt gyártott puskák (muskéták), karabélyok másolatai;
- c) az 1890 előtt gyártott revolverek, pisztolyok és géppisztolyok és azok másolatai;

- b) sima csövű fegyverek, a következők szerint:
1. kizárólag katonai használatra tervezett sima csövű fegyverek;
 2. más sima csövű fegyverek, a következők szerint:
 - a) teljesen automata típushoz tartozó fegyverek;
 - b) félautomata és pumpás működtetésű típushoz tartozó fegyverek;
- c) hüvely nélküli lőszerrel működő fegyverek;
- d) a fenti a), b) és c) pontban meghatározott fegyverek hangtompítói, különleges fegyverállványok, csatlakozó (kapcsolódó) elemek, fegyver célzókészülékek és lángrejtők.

1. megjegyzés: Az ML1. fejezet nem vonatkozik a sport és vadászati célra használt sima csövű fegyverekre, amennyiben azokat nem katonai célra tervezték vagy automatikus tüzelési módúak.

2. megjegyzés: Az ML1. fejezet nem vonatkozik a kizárólag vaktöltényhez tervezett tűzfegyverekre és azokra, amelyek nem képesek kilőni semmilyen, az ML3. pontban meghatározott lőszeret.

3. megjegyzés: Az ML1. fejezet nem vonatkozik azokra a fegyverekre, amelyek nem központi gyújtású lőszeret használnak és nem teljesen automatikus tüzelési rendszerűek.

4. megjegyzés: Az ML1. fejezet nem vonatkozik az elektronikus képfeldolgozás nélküli legfeljebb négyszeres nagyítású, optikai fegyver célzókészülékekre, amennyiben azokat nem kimondottan katonai felhasználás céljából tervezték vagy alakították át.

ML2.

20 mm és ennél nagyobb kaliberű sima csövű fegyverek, más fegyverek és fegyverzetek 12,7 mm-nél (0,5 hüvelyk/inch) nagyobb kaliberrel, tűzvetők és tartozékok, és az azokhoz tervezett különleges részegységek a következők szerint:

- a) Ágyúk, tarackok, gépágyúk, aknavetők, páncéltörő (tankelhárító) fegyverek, sorozatvetők, katonai lángszórók, puskák, hátrasiklás nélküli lőfegyverek, sima csövű fegyverek és az ezekhez tartozó lángrejtő eszközök.

1. megjegyzés: Az ML2. fejezet a) pontja magában foglalja a porlasztókat, adagolókat, tároló tartályokat, és más különlegesen tervezett részegységeket is, amelyek az ML2. fejezet a) pontjában meghatározott berendezések folyékony hajtóanyag tölteteihez használatosak.

2. megjegyzés: Az ML2. fejezet a) pontja nem vonatkozik a következőkre:

1. az 1938 előtt gyártott puskák (muskéták), karabélyok;
2. az eredetileg 1890 előtt gyártott puskák (muskéták), karabélyok másolatai.

3. megjegyzés: Az ML2. fejezet a) pontja nem vonatkozik a legfeljebb 500 m hatótávolságú, kikötött végű, robbanó anyagot vagy kommunikációs csatornát nem tartalmazó kézi indítású, irányított lövedékekre.

- b) Füst, gáz és pirotechnikai vetők vagy generátorok, amelyeket kifejezetten katonai felhasználásra terveztek vagy alakították át.

Megjegyzés: Az ML2. fejezet b) pontja nem vonatkozik a jelzőpisztolyra.

c) Az alábbi tulajdonságok mindegyikével rendelkező fegyverirányzékok és fegyverirányzék-rögzítő szerelések:

1. kifejezetten katonai használatra tervezték; és
2. kifejezetten az ML2. fejezet a) pontjában meghatározott fegyverekhez tervezték;

d) A kifejezetten az ML2. fejezet a) pontjában felsorolt fegyverekhez tervezett fegyverállványok.

ML3. **Lőszerek és mechanikus gyújtószerkezetek, és az azokhoz tervezett különleges részek a következők szerint:**

- a) az ML1., ML2. vagy ML12. pontban meghatározott fegyverek és fegyverzetek lőszerei;
- b) az ML3. fejezet a) pontjában meghatározott, kifejezetten lőszerkezetekhez tervezett gyújtószerkezetek.

1. megjegyzés: A kifejezetten e célra tervezett, az ML3. fejezetben meghatározott alkatrészek felölelik az alábbiakat:

- a) fém- vagy műanyag termékek, mint például gyújtószerkezetek, golyó csészek, hüvelycsatlakozók, forgó hevederek és lőszerkezetek fém alkatrészei;
- b) biztosító és élesítő eszközök, gyújtószerkezetek, szenzorok és robbantást kiváltó eszközök;
- c) egyszeri működésű, nagy teljesítményű tápegységek;
- d) éghető töltényhüvelyek;
- e) lőszerkezetek, többek között kazettás aknák, bombák és végfázis-vezérlésű lövedékek.

2. megjegyzés: Az ML3. fejezet a) pontja nem vonatkozik azon lőszerre, amely lövedék nélkül kerül leperemezésre (vaktöltény), valamint az átluggatott lőporkamrás vaklőszerre.

3. megjegyzés: Az ML3. fejezet nem vonatkozik azon lőszerre, amelyet kifejezetten az alábbi célra terveztek:

- a) jelzés;
- b) madárriasztás; vagy
- c) olajkút gázfáklya begyűjtása.

ML4. **Bombák, torpedók, nem irányított és irányított rakéták, más robbanó eszközök és töltetek, valamint a hozzájuk tartozó eszközök és részegységek a következő felsorolás szerint, továbbá a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek:**

NB 1: Az irányítás és navigáció eszközei vonatkozásában lásd az ML11. fejezetet.

NB 2: A légi járművek rakétavédelmi rendszereit vonatkozásában (AMPS) lásd az ML4. fejezet c) pontját.

- a) Kifejezetten katonai célra kifejlesztett bombák, torpedók, gránátok, füstgránátok, nem irányított rakéták (reaktív töltetek), aknák, irányított rakéták, mélységi robbanó töltetek, romboló eszközök, romboló készletek, pirotechnikai eszközök, töltetek és szimulátorok (berendezések, amelyek a felsorolt eszközök jellemzőit szimulálják).

Megjegyzés: Az ML4. fejezet a) pontja magában foglal:

- a) füstgránátokat, gyújtóbombákat, gyújtóbombákat és robbanó eszközöket;
- b) rakétahajtómű fúvókákat és visszatérő szerkezetek orrkúpjait.

b) Az alábbi tulajdonságok mindegyikével rendelkező berendezések:

1. kifejezetten katonai felhasználásra tervezték; és
2. kifejezetten az alábbiak bármelyikével összefüggő 'tevékenység' céljára tervezték:
 - a) az ML4. fejezet a) pontjában meghatározott eszközök valamelyike; vagy
 - b) rögtönzött robbanószerkezetek (IED-k).

Műszaki megjegyzés:

Az ML4. fejezet 2.b) pontjának alkalmazásában a 'tevékenység' a következőkre vonatkozik: kezelés, indítás, telepítés, irányítás, leszerelés, robbantás, működtetés, egyszeri üzemeltetésre való energiaellátás, csapdává alakítás, zavarás, keresés, felfedés, leállítás vagy megsemmisítés.

1. megjegyzés: Az ML4. fejezet b) pontja magában foglal:

- a) mobil gázcseppfolyósító berendezést, amely naponta min. 1 000 kg gáznak a folyékony alakban történő előállítására alkalmas;
- b) úszóképes villamos vezeték, amely mágneses aknáknak felszedésére alkalmas.

2. megjegyzés: Az ML4. fejezet b) pontja nem vonatkozik azokra a kézi készülékekre, amelyeket kizárólag fém tárgyak kimutatására terveztek és nem képesek megkülönböztetni az aknákat más fém tárgyaktól.

c) Légi járművek rakétavédelmi rendszerei (AMPS).

Megjegyzés: Az ML4. fejezet c) pontja nem vonatkozik az alábbiak mindegyikével rendelkező AMPS-ekre:

- a) Az alábbi rakétajelző érzékelők bármelyike:
 1. 100 és 400 nm közötti érzékelési csúcsteljesítménnyel rendelkező passzív érzékelők; vagy
 2. aktív pulzált doppler rakétajelző érzékelők;
- b) Ellentévékenységet generáló kiszóró rendszerek;
- c) Látható és infravörös jelet egyaránt kibocsátó világítótöltetek a föld-levegő rakéták eltérítésére; és
- d) "Polgári légi járműre" felszerelt AMPS, amely az alábbi jellemzők mindegyikével rendelkezik:
 1. Az AMPS csak olyan konkrét "polgári légi járművön" működtethető, amelybe az adott konkrét AMPS-t beszerelték, és amely rendelkezik az alábbiak valamelyikével:

a) polgári típusú minősítéssel; vagy

b) azzal egyenrangú, a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) által elismert okmánnyal;

2. Az AMPS a "szoftverhez" való jogosulatlan hozzáférés megakadályozására szolgáló védelmet alkalmaz; és

3. Az AMPS rendelkezik olyan aktív mechanizmussal, amely megakadályozza a rendszer működését, ha azt eltávolították abból a "polgári légi járműből", amelyikbe eredetileg beszerelték.

ML5. **Kifejezetten katonai célra tervezett tűzvezető, és kapcsolódó készülségi és riasztó eszközök, továbbá a kapcsolódó rendszerek, teszt és illesztő és ellentevékenység berendezései és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek és szerelvények a következők szerint:**

a) fegyverirányzékok, bombavető számítógépek, lövegbeállító irányzó berendezések és fegyverzet irányító rendszerek;

b) cél-felderítő, -megjelölő, távolságmérő, megfigyelő vagy rávezető rendszerek; felderítés, adatfúzió, felismerés vagy azonosítás berendezései és szenzor integrációs berendezések;

c) az ML5. fejezet a) és b) pontjában meghatározott eszközök elleni ellentevékenység eszközei;

Megjegyzés: Az ML5. fejezet c) pontjának alkalmazásában az ellentevékenység eszközei közé tartoznak a felderítő berendezések is.

d) az ML5. fejezet a), b) vagy c) pontjában meghatározott eszközök kipróbálásához vagy illesztéséhez használatos berendezések, amelyeket kifejezetten e célra terveztek.

ML6 **Szárazföldi járművek és részegységeik, a következők szerint:**

NB: Az irányítás és navigáció eszközei, lásd az ML11. fejezetet.

a) Kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy arra átalakított szárazföldi járművek és részegységeik.

Műszaki megjegyzés:

Az ML6. fejezet a) pontja alkalmazásában a szárazföldi járművek kifejezés magában foglalja a pótkocsikat is.

b) Egyéb szárazföldi járművek és részegységeik, a következők szerint:

1. Összkerék-meghajtású, terepjáró képességgel rendelkező járművek, amelyeket a III. szint (lásd NIJ 0108.01, 1985. szeptember, vagy a megfelelő nemzeti szabványt) szerinti vagy annál jobb ballisztikai védelmi képességet biztosító anyagokkal vagy részegységekkel gyártottak vagy láttak el;

2. Az alábbi tulajdonságok mindegyikével rendelkező részegységek:

a) kifejezetten az ML6. fejezet b)1. pontjában meghatározott járművekhez tervezték; és

b) a III. szint (lásd NIJ 0108.01, 1985. szeptember, vagy a megfelelő nemzeti szabványt) szerinti vagy annál jobb ballisztikai védelmi képességet biztosít.

NB: Lásd még az ML13. fejezet a) pontját.

1. megjegyzés: Az ML6. fejezet a) pontja magában foglalja az alábbiakat:

- a) harckocsik és más katonai fegyverzetrel ellátott járművek, valamint fegyverek rögzítésre szolgáló előkészítéssel, vagy aknatelepítő, vagy az ML4. fejezetben meghatározott lőszerrel indítására szolgáló eszközökkel ellátott katonai járművek;
- b) páncélozott járművek;
- c) kételtű és mély gázló képességgel rendelkező járművek;
- d) mentő járművek, lőszer vagy fegyverrendszerek, valamint a rakomány kezelésére szolgáló berendezések vontatására vagy szállítására használt járművek.

2. megjegyzés: Az ML6. fejezet a) pontjában meghatározott szárazföldi jármű kifejezetten katonai használatra történő átalakítása együtt jár olyan szerkezeti, elektromos vagy mechanikai változtatással, amely magában foglal egy vagy több kifejezetten katonai felhasználásra tervezett részegységet. Ilyen részegységek az alábbiak:

- a) pneumatikus kerékköpeny, amelyet kifejezetten golyóálló tulajdonsággal terveztek;
- b) az alapvető fontosságú részek páncélozott védelme (pl. üzemanyagtartály vagy járműkabin);
- c) különleges megerősítések fegyverzet felszereléséhez vagy rögzítéséhez;
- d) világítás elsötétítés esetére.

3. megjegyzés: Az ML6. fejezet nem vonatkozik az olyan polgári gépkocsikra vagy teherautókra, amelyeket pénz- vagy értékszállításra terveztek vagy alakítottak át, és páncélzattal vagy ballisztikai védelemmel láttak el.

ML7.

Vegyí vagy biológiai mérgező harcanyagok, "tömegoszlató harcanyagok", radioaktív anyagok, kapcsolódó berendezések, összetevők és anyagok a következők szerint:

a) "Háborús felhasználáshoz igazított" biológiai vagy radioaktív harcanyagok, amelyek képesek emberekben vagy állatokban sérülést okozni, berendezésekben, növényi kultúrákban vagy a környezetben kárt tenni.

b) Vegyi harcanyagok (CW), beleértve:

1. idegrendszerre ható vegyi harcanyagok:

a) O-alkil (legfeljebb 10 szénatomot tartalmazó lánc, beleértve a cikloalkilt) alkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil) - fluorfoszfonátok, úgymint:

Sarin (GB): O-izopropil-metil-fluorfoszfonát (CAS 107-44-8); és

Szoman (GD): O-pinakolil-metil-fluorfoszfonát (CAS 96-64-0);

b) O-alkil (legfeljebb 10 szénatomot tartalmazó lánc, beleértve a cikloalkilt) N,N-dialkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil) amino-cianfoszfátok, úgymint:

Tabun (GA): O-etil N,N-dimetilamino-cianfoszfát (CAS 77-81-6);

c) O-alkil (H vagy legfeljebb 10 szénatomot tartalmazó lánc, beleértve a cikloalkilt), S-2-dialkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil)-aminoetil alkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil) foszfonotiolátok és megfelelő alkilált és protonált sók, úgymint:

VX: O-etil S-2-diizopropilaminoetil metiltiofoszfonát (CAS 50782-69-9);

2. hólyaghúzó vegyi harcanyagok:

a) kénmustárok, úgymint:

1. 2-klóretil-klóretilszulfid (CAS 2625-76-5);
2. bisz(2-klóretil)szulfid (CAS 505-60-2);
3. bisz(2-klóretilio)metán (CAS 63869-13-6);
4. 1,2-bisz(2-klóretilio)etán (CAS 3563-36-8);
5. 1,3-bisz(2-klóretilio)-n-propán (CAS 63905-10-2);
6. 1,4-bisz(2-klóretilio)-n-bután (CAS 142868-93-7);
7. 1,5-bisz(2-klóretilio)-n-pentán (CAS 142868-94-8);
8. bisz(2-klóretil-tiometil)éter (CAS 63918-90-1);
9. bisz(2-klóretil-tioetil)éter (CAS 63918-89-8);

b) hólyaghúzó harci gázok (luizitok), úgymint:

1. 2-klórvinil-arzindiklorid (CAS 541-25-3);
2. trisz(2-klórvinil)arzin (CAS 40334-70-1);
3. bisz(2-klórvinil)arzinklorid (CAS 40334-69-8);

c) nitrogénmustárok, úgymint:

1. HN1: bisz(2-klóretil)etilamin (CAS 538-07-8);
2. HN2: bisz(2-klóretil)etilamin (CAS 51-75-2);
3. HN3: trisz(2-klóretil)amin (CAS 555-77-1);

3. cselekvőképességet akadályozó vegyi harcanyagok, úgymint:

3-kvinuklidinil-benzilát (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. lombtalanító (defoliáns) vegyi harcanyagok, úgymint:

a) butil 2-klóro-4-fluorofenoxiacetát (LNF);

b) 2,4,5-triklórfenoxi ecetsav (CAS 93-76-5) keverve 2,4-diklórfenoxi ecetsavval (CAS 94-75-7) (Agent Orange (CAS 39277-47-9));

c) CW bináris prekursorok és kulcs prekursorok a következők szerint:

1. alkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil foszfonil-difluorid, mint

DF: metil-foszfonil-difluorid (CAS 676-99-3);

2. o-alkil (amelyben a H egyenlő vagy kevesebb mint C10, beleértve a cikloalkilt) O-2-dialkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil) aminoetil alkil (metil, etil, n-propil vagy izopropil) foszfonitok és megfelelő alkilált és protonált sók, úgymint:

QL: O-etil O-2-diizopropilamino-etil-metilfoszfonit (CAS 57856-11-8);

3. klórszarin: O-izopropil-metilklórfoszfonát (CAS 1445-76-7);

4. klórszomán: O-pinakolil-etilklórfoszfonát (CAS 7040-57-5).

- d) "Tömegoszlató anyagok", aktív összetevőkből álló vegyi anyagok és azok kombinációi, beleértve:

1. α -bromofenilacetonitril, (α -bromobenzil-cianid) (CA) (CAS 5798-79-8);
2. [(2-klórfenil) metilén] propándinitril, (o-klórbenzilidénmalononitril) (CS) (CAS 2698-41-1);
3. 2-klór-1-feniletanon, fenacil-klorid (ω -klóracetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);
4. dibenz-(b,f)-1,4-oxazepin (CR) (CAS 257-07-8);
5. 10-klór-5,10-dihidrofénarzin, (fenarzin klorid), (Adamzit), (DM) (CAS 578-94-9);
6. N-Nonanoylmorfolin, (MPA) (CAS 5299-64-9)

1. megjegyzés: Az ML7. fejezet d) pontja nem vonatkozik azokra a tömegoszlató harcanyagokra, amelyek kiszérése egyedi és személyes önvédelemre szolgál.

2. megjegyzés: Az ML7. fejezet d) pontja nem vonatkozik az élelmiszertermelési és gyógyászati célokra azonosított és csomagolt aktív összetevőkből álló vegyi anyagokra és azok kombinációira.

- e) A következőkben felsoroltak bármelyikének és a kimondottan azokhoz tervezett részegységek szétterítésére tervezett vagy átalakított, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított berendezések:

1. az ML7. fejezet a), b) vagy d) pontjaiban meghatározott anyagok; vagy
2. az ML7. fejezet c) pontja alatt felsorolt prekursorokból készült vegyi harcanyagok.

- f) Kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított védelmi és mentesítő berendezések, részegységek és vegyi keverékek a következők szerint:

1. az ML7. fejezet a), b) vagy d) pontjában felsorolt anyagok elleni védelem céljára tervezett vagy átalakított berendezések és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek;
2. az ML7. fejezet a) vagy b) pontja alatt felsorolt anyagokkal szennyezett létesítmények vegyi mentesítésére tervezett vagy átalakított berendezések és azok részegységei;
3. kifejezetten az ML7. fejezet a) vagy b) pontja alatt felsorolt anyagokkal szennyezett létesítmények mentesítésére kifejlesztett vagy előállított vegyi keverékek.

Megjegyzés: Az ML7. fejezet f) 1. alpontja magában foglalja a következőket:

- a) a kifejezetten nukleáris, biológiai és vegyi szűrésre tervezett, vagy átalakított légkondicionáló berendezések;
- b) védőruházat.

NB: A polgári gázálarcok, védő- és fertőtlenítő felszerelésekről további részletek a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A004. pontjában is található.

- g) Az ML7. fejezet a), b) vagy d) pontjában meghatározott harcanyagok felderítésére vagy azonosítására tervezett vagy átalakított, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított berendezések továbbá kifejezetten az azokhoz tervezett részegységek.

Megjegyzés: Az ML7. fejezet g) pontja nem vonatkozik a személyi sugárzásmérő doziméterekre.

NB: Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A004. pontját.

- h) A kifejezetten az ML7. fejezet b) pontjában meghatározott vegyi harcanyagok érzékelésére vagy azonosítására tervezett vagy feldolgozott "biopolimerek" és az ezek előállításához használt specifikus sejt kultúrák.
- i) Vegyi harcanyagok semlegesítésére vagy lebontására szolgáló "biokatalizátorok" és azok biológiai rendszerei a következők szerint:

1. a kifejezetten az ML7. fejezet b) pontjában meghatározott vegyi harcanyagok semlegesítésére és lebontására tervezett "biokatalizátorok", amelyek a biológiai rendszerek irányított laboratóriumi szelekciója, vagy genetikai manipulációja eredményeként jönnek létre;
2. biológiai rendszerek, amelyek tartalmazzák az ML7. fejezet i) pontjának 1. alpontjában meghatározott "biokatalizátorok" előállításához szükséges specifikus genetikai információt az alábbiak szerint:
 - a) "expressziós vektorok";
 - b) vírusok;
 - c) sejt kultúrák.

1. megjegyzés: Az ML7. fejezet b) és d) pontjai nem vonatkoznak a következőkre:

- a) cianogén-klorid (CAS 506-77-4); Lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C450.a.5. pontját.
- b) hidrogén-ciamid (CAS 74-90-8);
- c) klór (CAS 7782-50-5);
- d) karbonil klorid (foszgén) (CAS 75-44-5); Lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C450.a.4. pontját.
- e) difoszgén (triklórmetil-klórformiát) (CAS 503-38-8);
- f) 2004 óta nem használatos;
- g) xylil bromide, ortho: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);
- h) benzil-bromid (CAS 100-39-0);
- i) benzil-jodid (CAS 620-05-3);

- j) brómaceton (CAS 598-31-2);
- k) cianogén-bromid (CAS 506-68-3);
- l) bróm metil-etil-keton (CAS 816-40-0);
- m) klóraceton (CAS 78-95-5);
- n) etil-jódacetát (CAS 623-48-3);
- o) jódaceton (CAS 3019-04-3);
- p) klórpikrin (CAS 76-06-2). Lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C450.a.7. pontját.

2. megjegyzés: Az ML7. fejezet h) pontjában és i) pontjának 2. alpontjában meghatározott sejt-kultúrák és biológiai rendszerek kizárólagosak és ezek az alpontok nem vonatkoznak a polgári célt szolgáló sejtekre vagy biológiai rendszerekre, amelyeket például a mezőgazdaságban, gyógyszeriparban, egészségügyben, állatgyógyászatban, környezetvédelemben, hulladék feldolgozásban vagy élelmiszeriparban alkalmaznak.

ML8. **"Energiahordozó anyagok" és kapcsolódó összetevők, a következők szerint:**

1. NB: Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C011. pontját.

2. NB: Töltetekért és eszközökért lásd az ML4. pontot, valamint a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A008. pontját

Technikai megjegyzés

1. Az ML8. fejezet alkalmazásában a keverék két vagy több anyag összetételét jelenti, amelyek közül legalább az egyik az ML8. pontban szerepel.
2. Ez a lista az ML8. pontban szereplő minden anyagra vonatkozik, még akkor is, ha nem a feltüntetett alkalmazásra szolgál (pl. a TAGN főképpen robbanóanyagként használatos, de üzemanyagként vagy oxidálószerként is ismert).

a) "Robbanóanyagok" és azok keverékei:

1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroxan vagy 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazán-1-oxide) (CAS 97096-78-1);
2. BNCP [cisz-bisz (5-nitrotetrazolato) tetra amin-kobalt (III) perklorát] (CAS 117412-28-9);
3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroxan vagy 5,7-diamino-4,6-nitrobenzofurazán-1-oxid) (CAS 117907-74-1);
4. CL-20 (HNIW vagy hexanitrohexaazaisowurtzitane) (CAS 135285-90-4); CL-20 klatrátjai (lásd még VIII. fejezet g) "Perkurzorok" 3. és 4. alpontjait);
5. CP [2-(5-cianotetrazolato) penta amin-kobalt (III) perklorát] (CAS 70247-32-4);
6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilén, FOX7) (CAS 145250-81-3);
7. DATB (diaminotrinitrobenzol) (CAS 1630-08-6);
8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazin);
9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropirazin-1-oxid, PZO) (CAS 194486-77-6);

10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-hexanitrobiphenyl vagy dipicramide)(CAS 17215-44-0);
11. DNGU (DINGU vagy dinitroglükoluril) (CAS 55510-04-8);
12. furazanok a következők szerint:
 - a) DAAOF (diaminoazoxifurazan);
 - b) DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);
13. HMX és változatai az alábbiak szerint:
 - a) HMX (ciklotetrametilén-tetranitramin, oktahidro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazokin, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetraza-cikloktán, oktogén) (CAS 2691-41-0);
 - b) HMX difluoroaminált analógjai;
 - c) K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabiciklo [3,3,0]-oktanon-3, tetranitroszemiglikouril vagy keto-biciklikus HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (hexanitroadamantán) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (hexanitroszilbén) (CAS 20062-22-0);
16. Imidazolok, a következők szerint:
 - a) BNNII [oktahidro-2,5-bisz(nitroimino)imidazo (4,5-d)imidazol];
 - b) DNI (2,4-dinitroimidazole) (CAS 5213-49-0);
 - c) FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);
 - d) NTDNIA [N-(2-nitrotriazolo)-2,4-dinitroimidazol];
 - e) PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazol);
17. NTNMH [1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitrometilén hidrazin];
18. NTO (ONTA vagy 3-nitro-1,2,4-triazol-5-on) (CAS 932-64-9);
19. Polinitrokubánok több mint négy nitro csoporttal;
20. PYX [2,6-Bisz(pikrilamino)-3,5-dinitropiridin] (CAS 38082-89-2);
21. RDX és változatai:
 - a) RDX (ciklotrimetilén-trinitramin, ciklonit, T4, hexahidro-1,3,5- trinitro-1,3,5-triazin, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-ciklohexén, hexogén) (CAS 121-82-4);
 - b) Keto-RDX (K-6 vagy 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazaciklohexanon) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triamino-guanidin-nitráta) (CAS 4000-16-2);

23. TATB (triamino-trinitrobenzol) (CAS 3058-38-6) (lásd még a VIII. fejezet g) "Prekurzorok" 7. alpontját);
24. TEDDZ [3,3,7,7-tetrabisz(difluoroamine) oktahidro-1,5-dinitro-1,5-diazocin];
25. Tetrazolok a következők szerint:
 - a) NTAT (nitrotriazol aminotetrazol);
 - b) TNT [1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazol];
26. Tetril (trinitrofenil-metilnitramin) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalin) (CAS 135877-16-6) (lásd még a VIII. fejezet g) "Prekurzorok" 6. alpontját);
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidin) (CAS 97645-24-4) (lásd még a VIII. fejezet g) "Prekurzorok" 2. alpontját);
29. TNGU (SORGUYL vagy tetranitroglikoluril) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazino[4,5-d] piridazin) (CAS 229176-04-9);
31. Triazinok a következők szerint:
 - a) DNAM (2-oxi-4,6-dinitroamino-s-triazin) (CAS 19899-80-0);
 - b) NNHT (2-nitroimino-5-nitro-hexahidro-1,3,5-triazin) (CAS 130400-13-4);
32. Triazolok a következők szerint:
 - a) 5-azido-2-nitrotriazol;
 - b) ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazol dinitramid) (CAS 1614-08-0);
 - c) ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);
 - d) BDNTA ([bisz-dinitrotriazol]amin);
 - e) DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);
 - f) DNBT (dinitrobisztriazol) (CAS 70890-46-9);
 - g) 2010 óta nem használatos;
 - h) NTDNT [1-N-(2-nitrotriazolo) 3,5-dinitrotriazol];
 - i) PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazol);
 - j) TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243-36-1);
33. az ML8. fejezet a) pontja alatt fel nem sorolt robbanóanyagok, amelyek a következő jellemzők bármelyikével rendelkeznek:
 - a) maximális sűrűségénél a 8 700 m/s értéket meghaladó detonációs sebesség, vagy

- b) a 34 Gpa (340 kbar) értéket meghaladó detonációs nyomás;
34. az ML8. fejezet a) pontja alatt fel nem sorolt szerves robbanóanyagok, amelyek a következő jellemzők mindegyikével rendelkeznek:
- a) a detonációs nyomás eléri vagy meghaladja a 25 Gpa (250 kbar) értéket, valamint
- b) 523 K (250 °C) vagy magasabb hőmérsékletnél 5 percnyi vagy hosszabb időtartamig stabilak maradnak;
- b) "Hajtóanyagok":
1. az ENSZ "UN 1.1" osztályába tartozó bármely szilárd "hajtóanyag", amelynek elméleti specifikus impulzusa (szabványos feltételek között) több mint 250 másodperc a nem fémezett, vagy több mint 270 másodperc az alumíniumozott kompozíciók esetében;
 2. az ENSZ "UN 1.3." osztályába tartozó bármely szilárd "hajtóanyag", amelynek elméleti specifikus impulzusa (szabványos feltételek között) több mint 230 másodperc a nem halogénezett, 250 másodperc a nem fémes kompozíciók, és 266 másodperc a fémes kompozíciók esetében;
 3. "hajtóanyagok", amelyek erőállandója nagyobb, mint 1 200 kJ/kg;
 4. "hajtóanyagok", amelyek 38 mm/s stabil egyenes vonalú égési sebességet képesek fenntartani szabványos feltételek között (kísletetett egyes szál formájában mérve) 68,9 bar (6,89 MPa) nyomáson és 294 K (21 °C) hőmérsékleten;
 5. elasztomerrel módosított, öntött, kétbázisú "hajtóanyag" (EMCDB), amelynek nyújthatósága maximális nyomáson, 233 K (-40 °C) hőmérsékleten az 5 %-ot meghaladja;
 6. bármely egyéb "hajtóanyag", amely az ML8. fejezet a) pontja alatt meghatározott összetevőt tartalmaz;
 7. Az EU közös katonai listájában máshol nem említett, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett "hajtóanyagok";
- c) "Pirotechnikai eszközök", üzemanyagok és kapcsolódó összetevőik a következők szerint és azok keverékei:
1. kifejezetten katonai célra kifejlesztett repülőgép-üzemanyagok;
 2. Alane (alumínium hidrid) (CAS 7784-21-6);
 3. karboránok; dekarboránok (CAS 17702-41-9); pentaboránok (CAS 19624-22-7 és 18433-84-6) és azok származékai;
 4. hidrazin és származékai, (lásd még az ML8. fejezet d) pontjának (oxidáló hidrazin származékok) 8. és 9. alpontját):
 - a) hidrazin (CAS 302-01-2) 70 % és magasabb koncentrációban;
 - b) monometil hidrazin (CAS 60-34-4);
 - c) szimmetrikus dimetil hidrazin (CAS 540-73-8);
 - d) nem-szimmetrikus dimetil hidrazin (CAS 57-14-7);

5. fémes üzemanyagok részecske formában, amelyek lehetnek gömbszerűek, atomizáltak, szferoidok, pikkelyesek vagy őröltek, melyek legalább 99 %-ot tartalmaznak az alábbi anyagok bármelyikéből:

a) a következő fémek és azok keverékei:

1. berillium (CAS 7440-41-7) 60 µm-nél kisebb részecskemérettel;
2. vaspor (CAS 7439-89-6) 3 µm vagy kisebb részecskemérettel vasoxidból hidrogénnel végzett redukációs gyártással előállítva;

b) az alábbi összetevőket tartalmazó keverékek:

1. cirkónium (CAS 7440-67-7), magnézium (CAS 7439-95-4) vagy ezek ötvözetei 60 µm-nél kisebb részecskemérettel; vagy
 2. bór (CAS 7440-42-8) vagy bór-karbid (CAS 12069-32-8) üzemanyagok 85 %-os vagy magasabb tisztasággal és 60 µm-nél kisebb részecske mérettel;
6. kifejezetten lángszórókban vagy gyújtóbombákban történő felhasználáshoz összeállított, szénhidrogén üzemanyagoknál alkalmazott "sűrítőket", pl. fém sztearátokat vagy palmátokat (pl. octal (CAS 637-12-7)), valamint M1, M2, és M3 sűrítőket tartalmazó katonai anyagok;
7. perklorátok, klorátok és kromátok, fémporral, vagy más nagy hatóerejű üzemanyag adalékokkal;
8. gömbösített alumíniumpor (CAS 7429-90-5) 60 µm vagy kisebb részecskemérettel, legalább 99 %-os alumínium tartalmú anyagból;

9. titánium szubhidrid (TiHn), amelynek sztöchiometriai egyenértéke $n = 0,65-1,68$.

1. megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 1. alpontjában felsorolt repülőgép-üzemanyagok végtermékek, nem összetevők.

2. megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 4. a) alpontja a kifejezetten korrózió csökkentésére szolgáló hidrazin keverékekre nem vonatkozik.

3. megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 5. alpontját a robbanóanyagokra és üzemanyagokra alkalmazni kell, függetlenül attól, hogy a fémeket vagy ötvözeteket alumíniumba, magnéziumba, cirkóniumba vagy berilliumba kapszulázták-e.

4. megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 5. b) 2. alpontja a bór-10-zel dúsított bórra és bórkarbidra (20 %-nál magasabb bór-10 tartalommal) nem vonatkozik.

5. megjegyzés: Az ML8. fejezet c) pontjának 5. b) alpontja csak a részecske formában lévő fémes üzemanyagokra vonatkozik abban az esetben, ha azokat más anyagokkal összekeverik olyan katonai célú keverékek előállítására érdekében, mint például a folyékony, sűrű szuszpenziójú hajtóanyagok, a szilárd hajtóanyagok és a pirotechnikai keverékek.

d) A következő oxidánsok és azok keverékei:

1. ADN (ammónium dinitramid vagy SR 12) (CAS 140456-78-6);
2. AP (ammónium perklorát) (CAS 7790-98-9);
3. fluorgáznak a következőkben felsoroltak valamelyikével alkotott elegyei:

a) egyéb halogének;

b) oxigén; vagy

c) nitrogén;

1. megjegyzés: Az ML8. fejezet d) pontjának 3. alpontja nem vonatkozik a klór-trifluoridra (CAS 7790-91-2).

2. megjegyzés: Az ML8. fejezet d) pontjának 3. alpontja nem vonatkozik a gázállapotú nitrogén-trifluoridra (CAS 7783-54-2).

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidín) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (hidroxil-ammónium-nitrát) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (hidroxil-ammónium-perklorát) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hidrazinium nitroformát) (CAS 20773-28-8);
8. hidrazin nitrát (CAS 37836-27-4);
9. hidrazin perklorát (CAS 27978-54-7);
10. folyékony oxidáló szerek, gátolt vörösfüstös salétromsavból (IRFNA) (CAS 8007-58-7) összeállítva, vagy azt tartalmazva. Megjegyzés:

Megjegyzés: Az ML8. fejezet d) pontjának 10. alpontja a nem gátolt vörösfüstös salétromsavra nem vonatkozik.

e) Kötőanyagok, lágýtók, monomerek és polimerek a következők szerint:

1. AMMO (azidometilmetiloxetán és annak polimerjei) (CAS 90683-29-7) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának (Prekurzorok) 1. alpontját);
2. BAMO (bisazidometiloxetán és annak polimerjei) (CAS 17607-20-4) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának (Prekurzorok) 1. alpontját);
3. BDNPA [bis (2,2-dinitropropil)acetal] (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF [bis (2,2-dinitropropil)formal] (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butanetrioltrinitrate) (CAS 6659-60-5) (lásd még az ML8. fejezet g) pontjának (Prekurzorok) 8. alpontját);
6. kifejezetten katonai felhasználásra kifejlesztett és a következők közül bármelyiket tartalmazó energetikai monomerek, lágýtók vagy polimerek:

a) nitrocsoportok;

b) azidocsoportok;

c) nitrát-csoportok;

d) nitraza-csoportok; vagy

e) difluoroamino csoportok;

7. FAMAO (3-difluoroaminometil-3-azidometil oxetane) és annak polimerjei;

8. FEFO [bisz-(2-fluoro-2,2-dinitroetil) formal] (CAS 17003-79-1);
 9. FPF-1 (poly-2,2,3,3,4,4-hexafluoropentane-1,5-diol formal) (CAS 376-90-9);
 10. FPF-3 (poly-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-tri-fluorometil-3-oxaheptane 1,7-diol formal);
 11. GAP (glicidilazid polimer) (CAS 143178-24-9) és annak származékai;
 12. HTPB (hidroxil végződésű polibutadién) egy hidroxil viszonyszámmal, amely egyenlő vagy nagyobb, mint 2,2 és egyenlő vagy kisebb, mint 2,4, 0,77 meq/g-nál kisebb hidroxil értékkel, amelynek viszkozitása kevesebb, mint 47 poise 30 °C hőmérsékleten (CAS 69102-90-5);
 13. kevesebb mint 10 000 molekula súlyú, alkohol-funkciós csoportot tartalmazó poli(epiklórhidrin) a következők szerint:
 - a) poli(epiklórhidrindiol);
 - b) poli(epiklórhidrintriol)
 14. NENA-k (nitratometilnitramin elegyek) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 és 85954-06-9);
 15. PGN [poli-GLYN, poliglicidilnitrát vagy poli(nitratometil oxirane)] (CAS 27814-48-8);
 16. Poli-NIMMO (poli nitratometilmetiloxetán) vagy poli-NMMO [poli(3-Nitratometil-3-metiloxetane)] (CAS 84051-81-0);
 17. Polinitro-orto-karbonátok;
 18. TVOPA [1,2,3-trisz(1,2-bis((difluoroamino)etoxi) propán vagy trisz vinoxi propán melléktermék] (CAS 53159-39-0).
- f) "Adalékanyagok" a következők szerint:
1. lúgos réz-szalicilát (CAS 62320-94-9);
 2. BHEGA [bis-(2-hidroxietyl) glikolamid] (CAS 17409-41-5);
 3. BNO (butadién-nitril-oxid) (CAS 9003-18-3);
 4. ferrocén származékok a következők szerint:
 - a) butacén (CAS 125856-62-4);
 - b) katocén (2,2-bis-etilferrocenil propán) (CAS 37206-42-1);
 - c) ferrocén-karboxilsavak, beleértve az alábbiakat:

ferrocén-karboxilsav (CAS 1271-42-7) 1,1'-ferrocén-dikarboxilsav (CAS 1293-87-4);
 - d) n-butyl-ferrocén (CAS 31904-29-7);
 - e) más polimer ferrocén származékok mellékterméke;

5. ólom-béta-reszorcilát (CAS 20936-32-7);
6. ólom-citrát (CAS 14450-60-3);
7. béta-reszorcilátok vagy szalicilátok ólom-réz kelátjai (CAS 68411-07-4);
8. ólom-malát (CAS 19136-34-6);
9. ólom-szalicilát (CAS 15748-73-9);
10. ólom-sztanát (CAS 12036-31-6);
11. MAPO [tris-1-(2-methyl)aziridinyl phosphine oxide] (CAS 57-39-6) BOBBA8 [bis(2-methyl aziridinyl) 2-(2-hydroxypropanoxy) propylamino phosphine oxide]; és más MAPO származékok;
12. metil BAPO [bis(2-metil aziridinil) metilamino foszfin-oxid] (CAS 85068-72-0);
13. N-metil-p-nitroanilin (CAS 100-15-2);
14. 3-nitraza-1,5-pentán diizocianát (CAS 7406-61-9);
15. fémorganikus csatlakozó anyagok a következők szerint:
 - a) neopentil[diállil]oxi, tri[dioktil]foszfát-titanát (CAS 103850-22-2) szintén ismert mint titá-nium IV, 2,2 [bis 2-propenolát-metil, butanolát, trisz (dioktil) foszfát] (CAS 110438-25-0); vagy LICA 12 (CAS 103850-22-2);
 - b) Titánium IV, [(2-propenolát-1) metil, n-propanolátmetil] butanolát-1, trisz[dioktil] pirofoszfát vagy KR3538;
 - c) Titánium IV, [(2-propenolát-1)metil, n-propanolátmetil] butanolát-1, trisz (dioktil)foszfát;
16. policlór-difluor-aminoetilénoxid;
17. polifunkcionális aziridin-amidok: izoftalikus, trimezikus (BITA vagy butilén imin-trimezamid), izocianursavas vagy trimetiládos gerincstruktúrával és 2-metil vagy 2-etil helyettesítővel az aziridin gyűrűben;
18. propilén-imin (2-metilaziridin) (CAS 75-55-8);
19. nagyfinomságú vasoxid (Fe₂O₃) (CAS 1317-60-8) 250 m²/g-ot meghaladó fajlagos felülettel és 3,0 nm vagy annál kisebb átlagos részecskemérettel;
20. TEPAN (tetraetilén-pentaaminakrilonitril) (CAS 68412-45-3); cianoetilénezett poliaminok és azok sói;
21. TEPANOL (tetraetilén-pentaaminakrilonitril-glicidol) (CAS 68412-46-4); glicidollal cianoetilénezett poliaminok és azok sói;
22. TPB (trifenil bizmut) (CAS 603-33-8).

g) "Prekurzorok" a következők szerint:

NB: Az ML8. fejezet g) pontjában a hivatkozások az ezen anyagokból készült, meghatározott "Energiahordozó anyagok"-ra vonatkoznak:

1. BCMO (diklórmetiloxetanon) (CAS 142173-26-0) (lásd még az ML8. fejezet e) pontjának 1. és 2. alpontját);
2. dinitroazetidín-t-butil só (CAS 125735-38-8) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 28. alpontját);
3. HBIW (hexabenzil-hexa-aza-izowurtzitán) (CAS 124782-15-6) (lásd még az ML8. fejezet a) fejezet 4. alpontját);
4. TAIW (tetraacetyl-dibenzil-hexa-aza-izowurtzitane) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 4. alpontját) (CAS 182763-60-6);
5. TAT (1,3,5,7 tetraacetyl-1,3,5,7,-tetraaza ciklo-oktán) (CAS 41378-98-7) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 13. alpontját);
6. 1,4,5,8-tetraazadekalin (CAS 5409-42-7) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 27. alpontját);
7. 1,3,5-triklórbenzol (CAS 108-70-3) (lásd még az ML8. fejezet a) pontjának 23. alpontját);
8. 1,2,4-trihidroxibután (1,2,4-butanetriol) (CAS 3068-00-6) (lásd még az ML8. fejezet e) pontjának 05. alpontját).

5. megjegyzés: 2009 óta nem használják.

6. megjegyzés: Az ML8. fejezet nem vonatkozik az alábbi anyagokra, kivéve ha elegyet alkotnak, vagy keverve vannak az ML8. fejezet a) pontjában meghatározott energiahordozó anyagokkal, vagy az ML8. fejezet c) pontjában meghatározott fémporokkal:

- a) ammónium-pikrát (CAS 131-74-8);
- b) fekete lópor;
- c) hexanitrodifenilamin (CAS 131-73-7);
- d) difluór-amin (CAS 10405-27-3);
- e) nitrokeményítő (CAS 9056-38-6);
- f) káliumnitrát (CAS 7757-79-1);
- g) tetranitronaftalin;
- h) trinitroanisol;
- i) trinitronaftalin;
- j) trinitroxilén;
- k) N-pirrolidinon; 1-metil-2-pirrolidinon (CAS 872-50-4);
- l) dioktil-malát (CAS 142-16-5);
- m) etil-hexil-akrilát (CAS 103-11-7);
- n) tri-etyl-alumínium (TEA) (CAS 97-93-8), trimetilalumínium (TMA) (CAS 75-24-1), és a lítium, nátrium, magnézium, cink vagy bór egyéb öngyulladás-fém alkiljai vagy ariljai;

- o) nitrocellulóz (CAS 9004-70-0);
- p) nitroglicerín (vagy glicerol-trinitrát, trinitroglicerín) (NG) (CAS 55-63-0);
- q) 2,4,6-trinitrotoluol (TNT) (CAS 118-96-7);
- r) etilén-diamin-dinitrát (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s) penta-eritritol-tetranitrát (PETN) (CAS 78-11-5);
- t) ólomazid (CAS 13424-46-9), normál ólomstifnát (CAS 15245-44-0) és lúgos ólomstifnát (CAS 12403-82-6), valamint primer robbanóanyagok és élesítő elegyek, amelyek azidokat vagy azid komplex vegyületeket tartalmaznak;
- u) trietilén-glikol-dinitrát (TEGDN) (CAS 111-22-8);
- v) 2,4,6-trinitro-reszorcinol (stifnát sav) (CAS 82-71-3);
- w) dietil-difenil karbamid (CAS 85-98-3); dimetil-difenil karbamid (CAS 611-92-7); metil-etil-difenil karbamid (centralitok);
- x) N,N-difenil karbamid (nem szimmetrikus difenil karbamid) (CAS 603-54-3);
- y) metil-N,N-difenil karbamid (metil nem szimmetrikus difenil karbamid) (CAS 13114-72-2);
- z) etil-N,N-difenil karbamid (etil nem szimmetrikus difenilkarbamid) (CAS 64544-71-4);
- aa) 2-nitro-difenil-amin (2-NDPA) (CAS 119-75-5);
- bb) 4-nitro-difenil-amin (4-NDPA) (CAS 836-30-6);
- cc) 2,2-dinitro-propanol (CAS 918-52-5);
- dd) nitroguanidin (CAS 556-88-7) (lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének C011. d) alpontját).

ML9. **Hadihajók (felszíni vagy víz alatti), különleges tengerészeti berendezések, tartozékok, alkatrészek és egyéb vízfelszíni járművek a következők szerint:**

NB: Irányítási és navigációs berendezések tekintetében lásd az ML11. pontot.

a) vízi járművek és alkatrészek a következők szerint:

1. Kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított (felszíni vagy víz alatti) vízi járművek, függetlenül a jelenlegi műszaki állapottól vagy működési feltételektől, és attól, hogy rendelkeznek-e fegyverzet hordozó rendszerekkel vagy páncélzattal, valamint az ilyen vízi járművek úszótestei vagy azok részei, és kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei;
2. Az ML9. fejezet a) pontjának 1. alpontjában meghatározottaktól eltérő felszíni vízi járművek, amelyek a következők bármelyikével rendelkeznek, a járműre rögzítve vagy abba beépítve:
 - a) az ML1. pontban meghatározott, 12,7 mm vagy annál nagyobb kaliberű automata fegyverek, vagy az ML2., az ML4., az ML12. vagy az ML19. pontban meghatározott fegyverek, vagy ezeknek a fegyvereknek a 'rögzítési' vagy felfüggesztési pontjai;

Műszaki megjegyzés:

A 'rögzítés(i pontok)' a fegyverek rögzítésére szolgáló eszközökre vagy a tartók rögzítéséhez szükséges szerkezeti megerősítésekre vonatkoznak.

- b) az ML5. pontban meghatározott tűzvezető rendszerek;
- c) Rendelkeznek a következők mindegyikével:
 - 1. 'vegyszer, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN) védelem'; és
 - 2. semlegesítési célokra tervezett 'előmosó vagy leöblítő rendszer'; vagy

Technikai megjegyzés

- 1. A 'vegyszer, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN) védelem' egy zárt rendszerű helyiség, amelyet túlnyomás, szigetelt szellőztetőrendszer, korlátozott számú, CBRN-szűrőkkel ellátott szellőzőnyílás és légzárókkal felszerelt, korlátozott személyzeti hozzáférési pont jellemez.
 - 2. Az 'előmosó vagy leöblítő rendszer' tengervíz permetező rendszer, amely képes a hajó külső felületének és fedélzetének egyidejű lemosására.
- d) az ML4. fejezet b) pontjában, az ML5. fejezet c) pontjában vagy az ML11. fejezet a) pontjában meghatározott, aktív, fegyver elleni eszközök, amelyek a következők bármelyikével rendelkeznek:
 - 1. 'CRBN-védelem';
 - 2. kifejezetten radar keresztmetszet csökkentésére tervezett hajótest és parancshídház;
 - 3. hőkibocsátást csökkentő eszközök (pl. a kipufogó/füstgázok hűtőrendszere), kivéve a kifejezetten a hajtómű hatékonyságának általános növelésére vagy a környezeti hatások csökkentésére tervezett eszközöket; vagy
 - 4. a vízi jármű egésze mágnességének csökkentésére tervezett demagnetizáló rendszer;
 - b) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett motorok és hajtóműrendszerek, és azok kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei, a következők szerint:
 - 1. kifejezetten tengeralattjárók meghajtására tervezett és az alábbi jellemzők mindegyikével rendelkező dízelmotorok:
 - a) legalább 1,12 MW (1 500 LE) teljesítmény; és
 - b) legalább 700/perc fordulatszám;
 - 2. kifejezetten tengeralattjárók meghajtására tervezett és az alábbi jellemzők mindegyikével rendelkező elektromos motorok:
 - a) több mint 0,75 MW (1 000 LE) teljesítmény;
 - b) gyors tolatási képesség;
 - c) folyadékűtés; és
 - d) teljesen zárt kivitel;

3. a következő jellemzők mindegyikével rendelkező antimágneses dízelmotorok:
 - a) 37,3 kW (50 LE) vagy nagyobb teljesítmény; és
 - b) a teljes tömeg 75 %-át meghaladó nem mágneses összetevők;
4. 'levegőfüggetlen' (AIP), kifejezetten tengeralattjárókra kifejlesztett hajtóműrendszerek;

Műszaki megjegyzés:

'Levegőfüggetlen hajtóműrendszer' (Air Independent Propulsion, AIP) révén a lemerült tengeralattjáró atmoszferikus oxigén nélkül hosszabb ideig képes hajtóműrendszerének működtetésére, mint amire akkumulátorral lenne képes. Az ML9. fejezet b) pontjának 4. alpontja alkalmazásában az AIP nem foglalja magában a nukleáris energiát.

- c) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett víz alatti érzékelő eszközök, azok vezérlőberendezései és kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei;
- d) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett tengeralattjáró elleni és torpedó elfogó hálók;
- e) 2003 óta nem használatos;
- f) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett hajótest áthatolók és csatlakozók, amelyek képesek a hajótesten kívüli berendezésekkel a kölcsönös együttműködésre, és azok kifejezetten katonai felhasználásra tervezett alkatrészei;

Megjegyzés: Az ML9. fejezet f) pontja a hajók azon egy eres, több eres, koaxiális, vagy rádiófrekvenciás típusú csatlakozóit és hajótest áthatolóit foglalja magába, amelyek képesek megakadályozni a vízszivárgást és fenntartani 100 méternél nagyobb merülési mélységben a szükséges jellemzőket; továbbá a mélységtől függetlenül kifejezetten "lézernyaláb" átvitelére tervezett száloptikai csatlakozókat és optikai áthatolókat. Az ML9. fejezet f) pontja nem vonatkozik a normál hajtótengely és a hidrodinamikai irányító rudazat hajótest áthatolóira.

- g) alacsony zajszintű csapágyak a következő alkatrészek bármelyikével felszerelve, és azok a kifejezetten katonai felhasználásra tervezett berendezések, amelyek ilyen csapágyakat foglalnak magukba:
 1. gáz-, vagy mágneses felfüggesztés;
 2. aktív jelelnyomás-vezérlés; vagy
 3. vibráció elnyomás-vezérlés.

ML10. "Repülőgép", "levegőnél könnyebb légi jármű", személyzet nélküli légi jármű, repülőgép-hajtómű (motor) és "repülőgép"-részegység, hozzátartozó berendezések és részegységek, amelyeket kifejezetten katonai felhasználásra terveztek vagy alakítottak át, a következők szerint):

NB: Az irányítás és navigáció eszközei, lásd az ML11. pontot.

- a) "harc repülőgép" és a kifejezetten hozzá tervezett részegységek;
- b) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított egyéb "repülőgép", "levegőnél könnyebb légi jármű", többek között a katonai felderítő, roham, katonai kiképző, szállító és személyi állományt vagy katonai berendezést ledobó, logisztikai támogató repülőgép, valamint a kifejezetten ezekhez tervezett részegységek;

- c) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy módosított személyzet nélküli légi járművek és kapcsolódó berendezések, és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek, a következők szerint:
1. személyzet nélküli légi járművek (UAV), többek között távirányítással vezetett légi járművek (RPV), autonóm programozható légi járművek, és a "levegőnél könnyebb légi járművek";
 2. a kapcsolódó indító szerkezetek és földi kiszolgáló eszközök;
 3. a vezérléshez és irányításhoz szükséges kapcsolódó berendezések;
- d) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított repülőgép-hajtóművek, és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek;
- e) fedélzeti berendezések, beleértve a légi üzemanyag utántöltés eszközeit, amelyeket kifejezetten az ML10. fejezet a) vagy b) pontjában meghatározott "repülőgéphez" való használatra, vagy az ML10. fejezet d) pontjában meghatározott légi-hajtóművekhez terveztek, és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek;
- f) nyomás alatt működő üzemanyag-feltöltők, nyomás alatti üzemanyag-utántöltő berendezések, kifejezetten szűk területeken végrehajtandó műveletekhez tervezett berendezések és földi kiszolgáló eszközök, amelyeket kifejezetten az ML10. fejezet a) vagy b) pontjában meghatározott "repülőgéphez" való használatra, vagy az ML10. fejezet d) pontjában meghatározott repülőgép-hajtóművekhez terveztek;
- g) túlnyomásos légzőkészülék és részlegesen túlnyomás alatt álló ruhák "repülőgépen" való használatra, antigravitációs ruhák, katonai védő sisakok és védő álarcok, "repülőgépen", vagy rakétáknál használatos folyékony oxigén átalakítók, katapultok és töltet által működésbe hozható eszközök vészhelyzetben a személyzet "repülőgépéből" történő kimentésére;
- h) ejtőernyők, siklóernyők és kapcsolódó berendezések, valamint a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek, a következők szerint:
1. az EU közös katonai listájában máshol nem említett ejtőernyők;
 2. siklóernyők;
 3. kifejezetten nagy magasságból történő ejtőernyős ugrásokhoz tervezett felszerelés (pl. ruhák, különleges sisakok, légzőkészülékek, navigációs berendezések);
- i) az ejtőernyővel ledobott terhek automatikus irányítórendszerei, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított berendezések késleltetett nyitású ugrásokhoz bármilyen magasságban, beleértve az oxigént biztosító berendezést is.

1. megjegyzés: Az ML10. fejezet b) pontja nem vonatkozik a kimondottan katonai célra tervezett "repülőgépekre" vagy a "repülőgépek" azon változataira, amelyek:

- a) nem katonai kialakításúak és nincsenek felszerelve kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított berendezéssel vagy tartozékkal; és
- b) valamely tagállam vagy a wassenaari megállapodásban részt vevő állam polgári légügyi hatósága által polgári használatra lajstromozásra kerültek.

2. megjegyzés: Az ML10. fejezet d) pontja nem vonatkozik az alábbiakra:

- a) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy átalakított repülőgép-hajtóművek, amelyek valamely tagállam vagy a wassenaari megállapodásban részt vevő állam polgári légügyi hatósága "polgári repülőgépen való használatra" lajstromozott, vagy a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek;

- b) dugattyús repülőgépmotorok vagy a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek, kivéve azokat, amelyeket pilóta nélküli légi járművekhez terveztek.

3. megjegyzés: Az ML10. fejezet b) és d) pontjai csak azokra a kifejezetten nem katonai "repülőgépekre", vagy repülőgép-hajtóművekhez tervezett azon katonai jellegű részegységekre és katonai jellegű kapcsolódó berendezésekre vonatkoznak, amelyek a katonai felhasználásra történő átalakításhoz szükségesek.

ML11. **Az EU közös katonai listáján másutt meg nem határozott elektronikai berendezések, valamint kifejezetten ezekhez tervezett részegységek a következők szerint:**

- a) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett elektronikai berendezések; Megjegyzés:

Megjegyzés: Az ML11. fejezet a) pontja magában foglalja a következőket:

- a) elektronikai ellentevékenység és elektronikai ellentevékenység elleni berendezéseket (úgy mint oda nem tartozó, vagy hibás jeleknek a radar, vagy rádió kommunikációs vevőkbe történő bejuttatására tervezett berendezéseket, vagy amelyek képesek másképpen megakadályozni az ellenséges elektronikus vevőket a hatásos vételben, működésben, beleértve azok ellentevékenységi berendezéseit is), beleértve a zavarás és zavarás elleni berendezéseket is;
- b) széles frekvenciasávban hangolható elektroncsövek;
- c) elektronikai rendszerek vagy berendezések, amelyeket elektromágneses spektrum ellenőrzésére és megfigyelésére, katonai hírszerzési vagy biztonsági célokra, vagy az ilyen hírszerzési és megfigyelési ellentevékenység elhárítására terveztek;
- d) víz alatti ellentevékenység eszközei, többek között akusztikai és mágneses zavaróeszközök és csapdák, a szonár vevőkbe zavaró, vagy hamis jeleket továbbító berendezések;
- e) adatfeldolgozó berendezés biztonsági eszköze, adattitkosító berendezés, rejtjelezési eljárásokkal ellátott biztonsági távközlési és jelátviteli berendezések;
- f) azonosító, engedélyező és kulcsbetöltő berendezés, valamint a kulcs kezelésére, készítésére és elosztására szolgáló berendezés;
- g) irányítási és navigációs berendezések;
- h) digitális troposcatter-rádió kommunikációs adatátviteli berendezések;
- i) kifejezetten az elektronikus jel-hírszerzés céljára kifejlesztett digitális demodulátorok;
- j) "automata parancsnoki és vezetési rendszerek"

NB: a katonai alkalmazású "szoftverrádióval" (SDR) kapcsolatos "szoftver" tekintetében lásd az ML21. pontot.

- b) a globális navigációs műholdrendszerek (GNSS) zavaró berendezései.

ML12. **Nagy sebességű, kinetikai energiájú fegyverrendszerek és kapcsolódó eszközök, és az azokhoz tervezett különleges részegységek a következők szerint:**

- a) a célpont megsemmisítésére vagy a célpont támadási célja elérésének megakadályozására tervezett kinetikai energiájú fegyverrendszerek;

- b) kifejezetten e célból tervezett vizsgáló és értékelő berendezések és vizsgálati modellek, beleértve a diagnosztikai műszereket és célokat, a kinetikai energiájú lövedékek és rendszerek dinamikus vizsgálatára.

NB: *Űrméret alatti löszerek és kizárólag vegyi hajtóanyagot alkalmazó fegyverrendszerek és azok löszerei tekintetében lásd az ML1–ML4. pontot.*

1. megjegyzés: *Az ML12. fejezet az alábbiakat foglalja magában, amennyiben kifejezetten kinetikai energiájú fegyverrendszer céljára tervezték:*

- a) indító-meghajtó rendszerek, amelyek alkalmasak egyszeri, vagy gyorsüzemű üzemmódban 0,1 grammot meghaladó tömeg 1,6 km/s-ot meghaladó sebességre történő felgyorsítására;
- b) primer áramforrások, villamos páncélzat, energiatároló, hő-gazdálkodási, kondicionáló, kapcsoló vagy üzemanyag-kezelő berendezések; valamint elektromos csatlakozók az energiaellátás és a löveg, valamint a lövegtorony és egyéb meghajtások számára;
- c) a cél felderítését, nyomon követését, a tűzvezetést és az eredmény felmérését szolgáló rendszerek;
- d) irányított lövedék önvezérlési, irányítási, vagy eltérítő hajtási (oldalirányú gyorsulást biztosító) rendszerei.

2. megjegyzés: *Az ML12. fejezet vonatkozik mindazon fegyverrendszerekre, amelyek az alábbi hajtásmódok bármelyikével működnek:*

- a) elektromágneses;
- b) elektrotermikus;
- c) plazma;
- d) könnyűgáz (könnyű gáz löveghez); vagy
- e) vegyi hajtóanyag (ha azt a fentiek bármelyikével kombinálják).

ML13. Páncélozott vagy védőberendezések, szerkezetek és részegységek az alábbiak szerint:

- a) az alábbi jellemzők bármelyikével rendelkező páncéllemezek:
1. katonai szabvány vagy előírás szerint gyártva; vagy
 2. katonai felhasználásra alkalmas;
- b) kifejezetten katonai rendszerek ballisztikai védelmére tervezett fémes vagy nemfémes szerkezetek, vagy azok kombinációi, és kifejezetten azokhoz tervezett részegységek;
- c) katonai követelmények és szabványok, vagy hasonló nemzeti szabványok alapján gyártott sisakok és különleges kialakítású alkatrészeik, (azaz sisakborítás, bélés és komforttöltés);
- d) testvédő páncélzat és védőruházat katonai szabvány, előírás vagy annak megfelelő követelmény szerint gyártva, és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek.

1. megjegyzés: *Az ML13. fejezet b) pontja magában foglalja a kifejezetten reaktív páncélzathoz vagy katonai óvőhelyek létrehozására tervezett anyagokat.*

2. megjegyzés: *Az ML13. fejezet c) pontja nem vonatkozik a hagyományos acélsisakra, kivéve ha az módosításra került vagy úgy tervezték, hogy ellátható legyen, vagy ellátták bármilyen típusú kiegészítő tartozékkal.*

3. megjegyzés: Az ML13. fejezet c) és d) pontja nem vonatkozik azon sisakokra, testvédő páncélzatokra és az azokhoz tartozó szerelvényekre, amelyeket azok viselője személyes védelmére tart magánál.

4. megjegyzés: Az ML 13. pontban meghatározottak körébe kizárólag a kifejezetten bombák hatás-talanítását végzők számára tervezett, kifejezetten katonai használatú védősisakok tartoznak.

1. NB: Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1A005. pontját.

2. NB: A testvédő páncélzatok és sisakok gyártásához használt szálas és rostos anyagok tekintetében lásd a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 1C010. pontját.

ML14. **'Kifejezetten katonai gyakorló eszközök' vagy hadgyakorlat forgatókönyvének szimulációjára szolgáló berendezések, szimulátor berendezések az ML1. pontban vagy az ML2. pontban meghatározott bármilyen tűzfegyver és fegyverzet használatának begyakorlására, és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek és kiegészítő eszközök.**

Műszaki megjegyzés:

'Kifejezetten katonai gyakorló eszközök': a katonai célú támadásgyakorló eszközök, a repülésoktató eszközök, a lokátor cél gyakorlóeszközök, a lokátor célpont generátorok, a fegyver irányzó oktató berendezések, a tengeralattjáró elhárító harci eszközök gyakorló eszközei, a repülés szimulátorok (beleértve a pilóták/úrhajósok kiképzésére szolgáló emberméretű centrifugákat), a lokátor oktató berendezések, a műszeres repülés gyakorlását szolgáló oktató berendezés, a navigációs oktató berendezések, a rakétaindítást gyakoroltató berendezések, a célberendezések, a pilóta nélküli (cél) "repülőgépek", a fegyverzetgyakorló berendezések, a pilóta nélküli "repülőgép" gyakorló berendezés, a mobil gyakorló egységek és a szárazföldi katonai hadműveletek gyakorlására szolgáló berendezések.

1. megjegyzés: Az ML14. fejezet magában foglalja a gyakorló eszközök képképző és interaktív környezeti rendszereit, amelyeket kifejezetten katonai felhasználásra terveztek vagy alakították át.

2. megjegyzés: Az ML14. fejezet nem vonatkozik a kifejezetten vadász és sportfegyverek használatának gyakorlására szolgáló berendezésekre.

ML15. **Kifejezetten katonai felhasználásra tervezett képképző vagy ezeket zavaró berendezések, valamint a kifejezetten ezekhez tervezett részegységek és kiegészítő eszközök az alábbiak szerint:**

- a) rögzítő és képfeldolgozó berendezések;
- b) kamerák, fényképezési és filmfeldolgozó berendezések;
- c) képerősítő berendezések;
- d) infravörös vagy termikus képképző berendezések;
- e) képképző lokátorszenzor berendezések;
- f) az ML15. fejezet a)–e) pontokban meghatározott berendezésekhez tartozó zavaró és zavarás-elhárító berendezések.

Megjegyzés: Az ML15. fejezet f) pontja magában foglalja azon berendezéseket, amelyeket a katonai képképző rendszerek működésének vagy hatékonyságának a csökkentésére, vagy az ilyen csökkentő hatásoknak a minimalizálására terveztek.

1. megjegyzés: Az ML15. pontban a "kifejezetten ezekhez tervezett részegységek" kifejezés kifejezetten katonai felhasználásra való tervezés esetén az alábbiakat foglalja magában:

- a) infravörös képtápláló csövek (távcsövekhez, célzókészülékekhez);

- b) képerősítő csövek (távcsövekhez, célzókészülékekhez) (nem elsőgenerációs);
- c) mikrocsatorna panelek;
- d) alacsony fényszinten is működő tv képfelvevő csövek;
- e) felderítő rendszerek (beleértve az elektronikus összeköttetés és kiolvasás rendszereit);
- f) piroelektromos tv kamera csövek;
- g) képalkotó berendezések hűtőrendszerei;
- h) fotokróm vagy elektro-optikai rendszerű, villamos kioldású redőnyzárak legfeljebb 100 mikrosec redőnyzárási sebességgel, kivéve azon redőnyzárakat, amelyek nagysebességű kamerák fontos alkatrészei;
- i) száloptikai képátalakítók;
- j) kompond félvezető fotókatódok.

2. megjegyzés: Az ML15. fejezet nem vonatkozik az "első generációs képerősítő csövekre", vagy a kifejezetten az "első generációs képerősítő csövek" alkalmazásával tervezett berendezésekre.

NB: Az "első generációs képerősítő csöveket" alkalmazó fegyver célzókészülékek besorolása tekintetében lásd az ML1. és ML2. pontot, valamint az ML5. fejezet a) pontját.

NB: Lásd még a kettős felhasználású termékek és technológiák uniós jegyzékének 6A002.a.2. és 6A002.b. pontját.

ML16. **Kovácsolt, sajtolt és más félkész gyártmányok, amelyeket kifejezetten az ML1–ML4., ML6., ML9., ML10., ML12. vagy ML19. pontban meghatározott eszközökhöz terveztek.**

Megjegyzés: az ML16. fejezet az anyagösszetétel, geometriai méret vagy alkalmazás alapján azonosítható félkész gyártmányokra vonatkozik.

ML17. **Különbéle berendezések, anyagok és 'könyvtárak', és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek a következők szerint:**

- a) önálló alámerülő és víz alatti úszó készülék a következők szerint:
 - 1. kifejezetten katonai felhasználásra tervezett zárt vagy félig zárt rendszerű (ismételt belégzésű) készülék (azaz kifejezetten nem mágneses kivitelben megtervezve);
 - 2. a nyitott rendszerű készülék kifejezetten katonai felhasználásra történő átalakításához tervezett részegységek;
 - 3. kifejezetten katonai felhasználásra tervezett termékek az önálló alámerülő és víz alatti úszó készülékekhez;
- b) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett szerkezeti felszerelés;
- c) jel elfojtáshoz, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett szerelvények, bevonatok és eljárások ;
- d) kifejezetten a harci zónában történő használatra tervezett tábori műszaki eszközök;

- e) "robotok", "robot"-vezérlések és "végeffektorok", amelyek a következő jellemzők valamelyikével bírnak:
1. kifejezetten katonai felhasználásra tervezték;
 2. magában foglal hidraulikavezetékek védelmére szolgáló eszközöket a ballisztikai repeszek által kívülről okozott szakadás ellen (pl. öntömítő vezetékek beépítése révén), és 839 K (566 °C) hőmérsékletnél magasabb lobbánáspontú hidraulikafolyadék használatára tervezték; vagy
 3. kifejezetten elektromágneses impulzus (EMP) környezetben való működésre tervezték vagy minősítették;

Műszaki megjegyzés:

Az elektromágneses impulzus nem vonatkozik a közelben található berendezés (pl. gépek, készülékek vagy elektronikai berendezés) elektromágneses sugárzása vagy villámlás okozta szándékolatlan interferenciára.

- f) az EU közös katonai listájában meghatározott berendezésekkel, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett 'könyvtárak' (parametrikus műszaki adatbázisok);
- g) nukleáris energia előállítására szolgáló berendezések vagy meghajtó berendezések, amelyek magukba foglalják a kifejezetten katonai felhasználásra tervezett "atomreaktorokat", valamint az azokhoz kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy 'átalakított' részeket;
- h) jel elfojtása érdekében, kifejezetten katonai felhasználásra tervezett, bevonattal ellátott vagy kezelt berendezés és anyag, amelyet az EU közös katonai listája máshol nem sorol fel;
- i) kifejezetten katonai "atomreaktorok" részére tervezett szimulátorok;
- j) kifejezetten katonai berendezések kiszolgálására tervezett vagy 'átalakított' mobil javító műhelyek;
- k) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy 'átalakított' harctéri generátorok;
- l) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy 'átalakított' konténerek;
- m) komphajók, amelyeket az EU közös katonai listája máshol nem sorol fel, valamint kifejezetten katonai felhasználásra tervezett hidak és pontonok;
- n) kifejezetten az ML4., ML6., ML9. vagy ML10. pontokban meghatározott termékek fejlesztéséhez tervezett kísérleti modellek;
- o) kimondottan katonai felhasználásra tervezett lézer védelmi berendezés (például szem- és érzékelővédelem);
- p) kifejezetten katonai felhasználásra tervezett vagy "átalakított", az EU közös katonai listájában máshol említettektől eltérő 'üzemanyagcellák'.

Technikai megjegyzés

1. Az ML17. fejezet alkalmazásában műszaki 'könyvtár' (parametrikus adatbázis): a katonai természetű műszaki információk gyűjteménye, amely növelheti a katonai berendezések vagy rendszerek teljesítményét.
2. Az ML17. fejezet alkalmazásában 'átalakított': bármely strukturális, elektromos, mechanikai vagy egyéb változás, amely valamely nem katonai eszközt kifejezetten katonai felhasználásra tervezett eszköz képességeivel lát el.

ML18. Az alábbi gyártóberendezések és azok tartozékai:

- a) kifejezetten az EU közös katonai listájában meghatározott termékek 'gyártásához' tervezett vagy átalakított gyártóberendezések, és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek;
- b) kifejezetten az EU közös katonai listájában meghatározott termékek tanúsításához, minősítéséhez és vizsgálatához tervezett környezetállósági vizsgáló létesítmények és az azokhoz tervezett berendezések.

Műszaki megjegyzés :

Az ML18. fejezet alkalmazásában 'gyártás': a tervezés, vizsgálat, előállítás, tesztelés és ellenőrzés.

Megjegyzés: Az ML18. fejezet a) és b) pontja a következő berendezéseket foglalja magában:

- a) folyamatos nitrálók;
- b) centrifugális vizsgálókészülék vagy berendezés, amely az alábbi paraméterek bármelyikével rendelkezik:
 - 1. egy vagy több hajtómotorjának együttes névleges teljesítménye legalább 298 kW (400 LE);
 - 2. hasznos terhelhetősége legalább 113 kg; vagy
 - 3. legalább 91 kg hasznos terhelésre ható 8 g vagy nagyobb centrifugális gyorsulást állít elő;
- c) dehidratáló prések;
- d) kifejezetten katonai robbanó- vagy hajtóanyagok sajtolására tervezett vagy átalakított csavaros extruderek;
- e) vágógépek az extrudált rakéta-hajtóanyag méretre vágásához;
- f) legalább 1,85 m átmérőjű, nagy nyomást kibíró (sweetie) tartályok (tumblerek), amelyek tárolókapacitása nagyobb, mint 227 kg;
- g) szilárd hajtóanyagok folyamatos keverésének eszközei;
- h) fluidhajtóanyag-örlők katonai robbanóanyagok összetevőinek zúzására vagy örlésére;
- i) az ML8. fejezet c) pontjának 8. alpontja alapján engedélyezés alá vont fémpor gömbösítésének és egységes szemcseméretének egyidejű elérését biztosító berendezések;
- j) az ML8. fejezet c) pontjának 3. alpontjában felsorolt anyagok átalakítására szolgáló konvekciós áramú konverterek.

ML19. Irányított energiát kibocsátó fegyverrendszerek (DEW), kapcsolódó berendezések, vagy ellentevékenység eszközei, és kísérleti modellek a következők szerint, és a kifejezetten azokhoz tervezett elemek részegységek:

- a) a célpont megsemmisítésére vagy a célpont támadási célja elérésének megakadályozására tervezett "lézer"-rendszerek;

- b) a célpont megsemmisítésére vagy a célpont támadási célja elérésének megakadályozására alkalmas részecskesugárzó rendszerek;
- c) a célpont megsemmisítésére vagy célpont támadási célja elérésének megakadályozására alkalmas nagy teljesítményű rádiófrekvenciás (RF) rendszerek;
- d) kifejezetten az ML19. fejezet a)–c) pontjaiban meghatározott rendszerek felderítésére vagy azonosítására, vagy az ellenük való védelemre tervezett berendezések;
- e) az ML19. pontban meghatározott rendszerek, berendezések és részegységek fizikai kísérleti modelljei;
- f) "lézer"-rendszerek, amelyeket kifejezetten a védőeszközök nélküli látószerv – azaz a szabad szem vagy a látást javító eszközzel ellátott szem – maradandó vakságának előidézésére terveztek.

1. megjegyzés: Az ML19. pontban meghatározott, irányított energiát kibocsátó fegyverrendszerek közé tartoznak azok a rendszerek, amelyek képessége az alábbi engedélyköteles eszközök alkalmazásától függ:

- a) elégséges teljesítményű "lézerek" olyan megsemmisítő hatás létrehozására, amely hasonló a hagyományos lőszer pusztítási hatásához;
- b) részecskegyorsítók, amelyek pusztító hatású energiával feltöltött vagy semleges részecskesugarat lőnek ki;
- c) nagy löktető teljesítményű vagy nagy átlagos teljesítményű rádiófrekvenciás sugáradók, amelyek kellően intenzív mezőt hoznak létre ahhoz, hogy a távoli célpontban lévő elektronikus áramkört üzemképtelenné tegyék.

2. megjegyzés: Az ML19. fejezet szerint engedélykötelesek az alábbi, kifejezetten irányított energiát kibocsátó rendszerek:

- a) primer energiaforrások, energiatároló, kapcsoló, teljesítmény szabályozó vagy üzemanyag-kezelő berendezések;
- b) célkereső vagy követő rendszerek;
- c) a célpont károsodását, megsemmisítését vagy a célpont támadási célja elérése megakadályozásának megtörténtét felmérő rendszerek;
- d) sugárnyaláb-kezelő, továbbító vagy céljelölő berendezés;
- e) gyors sugárnyaláb mozgására képes berendezés, több célpont elleni gyors műveletekre;
- f) adaptív optikák és fáziskonjugátorok;
- g) áram injektorok negatív hidrogén-ion sugár előállítására;
- h) "úrminősítésű" gyorsító alkatrészek;
- i) negatívionsugár-összpontosító berendezés;
- j) nagy energiájú ionsugár ellenőrzésére és mozgására szolgáló berendezés;
- k) "úrminősítésű" fémfóliák a negatív hidrogén izotóp sugarak semlegesítésére.

ML20. Kriogén és "szupravezető" berendezések az alábbiak szerint, valamint kifejezetten azokhoz tervezett részegységek és kiegészítő eszközök:

- a) kifejezetten katonai földi, vízi, repülőgép fedélzeti vagy űrjárművekbe való beépítésre tervezett berendezések, amelyek képesek a jármű mozgása közben 103 K (-170 °C) alatti hőmérsékletet előállítani vagy fenntartani;

Megjegyzés: Az ML20. fejezet a) pontja magában foglalja azon mobil rendszereket, amelyek nemfémek vagy nem villamos vezető anyagokból – például műanyagok, vagy az epoxigyantával impregnált anyagok – előállított kiegészítő eszközökből vagy részegységekből épülnek fel.

- b) olyan szupravezető villamos berendezés (forgógépek és átalakítók), amelyeket kifejezetten katonai földi, vízi, repülőgép fedélzeti, vagy űrjárművekbe való beépítésre terveztek, és amelyek a jármű mozgása közben is működtethetők. Megjegyzés:

Megjegyzés: Az ML20. fejezet b) pontja nem vonatkozik az olyan egyenáramú hibrid homopoláris generátorokra, amelyek egypólusú normál fémarmatúrával rendelkeznek, és olyan mágneses mezőben forognak, amelyet szupravezető tekercsek hoznak létre, amennyiben a generátorban ezen tekercsek az egyedüli szupravezető elemek.

ML21. "Szoftver", a következők szerint:

- a) kifejezetten az EU közös katonai listáján meghatározott berendezések, anyagok vagy "szoftver" "fejlesztésére", "gyártására" vagy "felhasználására" tervezett vagy átalakított "szoftver";

- b) az ML21. fejezet a) pontjában meghatározottaktól eltérő egyéb speciális "szoftver" az alábbiak szerint:

1. kifejezetten katonai felhasználásra, katonai fegyverrendszerek modellezése, szimulálása vagy értékelése céljára tervezett "szoftver";
2. kifejezetten katonai felhasználásra, katonai műveletek modellezése vagy szimulálása céljára tervezett "szoftver";
3. hagyományos, nukleáris, vegyi vagy biológiai fegyverek hatásának meghatározására szolgáló "szoftver";
4. kifejezetten katonai felhasználásra tervezett és kifejezetten vezetési, hírközlési, irányítási és hírszerzési (Command, Communications, Control and Intelligence - C3I) vagy vezetési, hírközlési, irányítási, számítástechnikai és hírszerzési (Command, Communications, Control, Computer and Intelligence - C4I) rendszer alkalmazások céljára kifejlesztett "szoftver";

- c) az ML21. fejezet a) vagy b) pontjában nem meghatározott szoftver, amelyet kifejezetten arra terveztek vagy alakítottak át, hogy az EU közös katonai listájában nem szereplő berendezések számára lehetővé tegye az EU közös katonai listájában meghatározott berendezések katonai rendeltetésének betöltését.

ML22. "Technológia" a következők szerint:

- a) "technológia", amely az ML22. fejezet b) pontjában meghatározottaktól eltér és az EU közös katonai listáján szereplő termékek "fejlesztéséhez", "gyártásához" vagy "használatához" "szükséges";

- b) "Technológia" a következők szerint:

1. "technológia", amely az Európai Unió közös katonai listájában meghatározott termékek teljes gyártási eljárásának tervezéséhez, a részegységek összeszereléséhez és azok működtetéséhez, üzemeltetéséhez és javításához "szükséges" még akkor is, ha a gyártási eljárás részegységei nincsenek meghatározva;

2. "technológia", amely kézfegyverek "fejlesztéséhez" és "gyártásához" "szükséges" még akkor is, ha azt antik kézfegyverek másolatainak gyártására használják;
3. "technológia", amely az ML7. fejezet a)–g) pontjaiban meghatározott mérgező anyagok, kapcsolódó berendezések vagy elemek "fejlesztéséhez", "gyártásához" vagy "használatához" "szükséges";
4. "technológia", amely az ML7. fejezet h) pontjában meghatározott biopolimerek vagy specifikus sejt kultúrák "fejlesztéséhez", "előállításához" vagy "használatához" szükséges;
5. "technológia", amely kizárólag az ML7. fejezet i) pontjának 1. alpontjában meghatározott "biokatalizátoroknak" a katonai hordozóanyagokkal vagy katonai anyagokkal történő elegyítéséhez "szükséges".

1. megjegyzés: Az EU közös katonai listáján szereplő termékek "fejlesztéséhez", "gyártásához" vagy "használatához" "szükséges" "technológia" akkor is engedélyköteles marad, ha azt az EU közös katonai listáján nem szereplő termékekre kell alkalmazni.

2. megjegyzés: Az ML22. fejezet nem vonatkozik a következőkre:

- a) azon "technológiák", amelyek a szükséges minimumot képezik a nem engedélyköteles tételek, illetőleg az engedélyezett kivételű tételek üzembe helyezéséhez, működtetéséhez, működtetés folyamatos fenntartásához (ellenőrzéséhez) és javításához;
- b) azon "technológiák", amelyek "közhasznú", "tudományos alap kutatás" vagy a szabadalmi engedélyekhez szükséges minimum információk;
- c) a polgári közlekedési eszközök folyamatos meghajtásához szükséges mágneses indukcióhoz kapcsolódó "technológiák".

A LISTÁBAN HASZNÁLT KIFEJEZÉSEK FOGALOMMEGHATÁROZÁSAI

Az alábbiakban találhatóak – betűrendi sorrendben – az ebben a listában használt kifejezések fogalom meghatározásai.

1. megjegyzés: A fogalom meghatározások a lista egészére vonatkoznak. A hivatkozások kizárólag tájékoztató jellegűek, és nem érintik a definícióknak a lista egészében való általános alkalmazását.

2. megjegyzés: Az ebben "A listában használt kifejezések fogalom meghatározásai" című részben szereplő szavak és kifejezések kizárólag akkor értelmezendők a definíciónak megfelelően, ha idézőjelben ("") állnak. A csillagokkal jelölt (*) fogalmak definícióját a megfelelő részhez fűzött műszaki megjegyzés tartalmazza. Egyéb esetekben a szavak és kifejezések általánosan elfogadott (szótári) jelentésükben értelmezendők.

ML7. **"Háborús felhasználáshoz igazított":**

olyan átalakítás vagy szelektálás (mint a tisztaság, eltarthatósági idő, fertőzőképesség, terjedési jellemzők vagy az UV-sugárzással szembeni ellenálló-képesség megváltoztatása), amelynek célja, hogy növelje az ember- vagy állatveszteséget, rombolja a berendezéseket, vagy kárt tegyen a termésben vagy a környezetben.

ML8. **"Adalékanyagok":**

robbanóanyagokban, azok tulajdonságainak javítása céljából használt anyagok.

ML8., 9., 10. **"Légi jármű"**

merevszárnyas, csuklósszárnyas, forgószárnyas (helikopter), döntött rotoros vagy döntött szárnyas légi jármű.

ML11. "Automata parancsnoki és vezetési rendszerek"

Olyan elektronikus rendszerek, amelyeken keresztül a vezetés alatt álló hadművelési, harcászati kötelék, egység, hajó, alegység vagy fegyverek hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információt betáplálják, feldolgozzák és továbbítják. Ezt a katonai vezető szerv feladatainak támogatására tervezett számítógépes és egyéb speciális hardver felhasználásával végzik. Az automatikus parancsnoki és vezetési rendszerek fő funkciói a következők: az információk hatékony automatikus gyűjtése, tárolása és feldolgozása; mindazon körülmények és helyzet bemutatása, amelyek hatással lehetnek a harc előkészítésére és megvívására; a művelet céljának és pillanatnyi állásának megfelelően a harcászati és hadművelési számvetések elvégzése az erőforrásoknak a harccsoportok vagy hadrendi elemek vagy a harctéren telepített erők közötti megosztása céljából; a művelet vagy harc időtartama alatt bármikor helyzetértékeléshez és döntéshozatalhoz szükséges adatok előkészítése; a műveletek számítógépes szimulációja.

ML22. "Tudományos alap kutatás":

kísérleti vagy elméleti munka, melynek alapvető célja új ismeretek megszerzése jelenségek vagy megfigyelhető tények alapelveiről, és elsődlegesen nem meghatározott gyakorlati cél vagy szándék elérésére irányul.

ML7. és 22. "Biokatalizátorok":

egy-egy vegyi vagy biokémiai reakciókhoz, vagy egyéb biológiai vegyületekben használt enzimek, amelyek a vegyi harcanyagokhoz (CW) kötődnek és lebontásukat gyorsítják.

Műszaki megjegyzés:

"Enzim": egyes vegyi vagy biokémiai reakciókhoz használt "biokatalizátor".

ML7. és 22. "Biopolimerek":

az alábbiak szerinti biológiai makromolekulák:

- a) egyes vegyi vagy biokémiai reakciókhoz használt enzimek;
- b) monoklonális, poliklonális vagy nem idiotipikus ellenanyagok;
- c) különleges módon tervezett vagy feldolgozott receptorok;

Technikai megjegyzés

1. "Nem idiotipikus ellenanyagok": olyan ellenanyagok, amelyek más ellenanyagok konkrét ellenanyag-megkötő helyeihez kötődnek.
2. "Monoklonális ellenanyagok": olyan proteinek, amelyek egy ellenanyag-megkötő helyhez kötődnek, és amelyeket egy sejtklón állít elő.
3. "Poliklonális ellenanyagok": olyan proteinek keveréke, amelyek egy ellenanyag megkötő helyhez kötődnek, és amelyeket egynél több sejtklón állít elő.
4. "Receptorok": olyan biológiai makromolekuláris szerkezetek, amelyek képesek ligandok megkötésére, amelyek megkötése hatással van fiziológiai funkcióikra.

- ML10. **"Polgári repülőeszköz":**
- a polgári repülésügyi hatóságok által közzétett, a repülésre való alkalmasságot minősítő listákban felsorolt "repülőeszközök", amelyek kereskedelmi, polgári, belső és külső útvonalakon repülhetnek, vagy polgári, magán- vagy üzleti célokra használhatók.
- ML21. és 22. **"Fejlesztés":**
- kapcsolódik a sorozatgyártást megelőző valamennyi szakaszhoz, mint például: tervezés, tervezéskutatás, tervezéselemzések, tervezési koncepciók, a prototípusok összeszerelése és vizsgálata, kísérleti gyártási tervek, tervezési adatok, a tervezési adatok termékké történő átalakításának folyamata, konfigurációs tervezés, integrációtervezés, tervrajzok.
- M17. **"Végeffektorok":**
- fogószerszámok, "aktív szerszámegységek" és minden egyéb olyan szerszám, amelyet a "robot" manipulátorkar végén lévő alaplagra erősítenek.
- Műszaki megjegyzés :*
- "aktív szerszámegységek": valamely munkadarab hajtóerejét vagy munkaenergiáját biztosító, vagy azt érzékelő eszközök.
- ML4. és 8. **"Energiahordozó anyagok":**
- olyan anyagok vagy keverékek, amelyek a tervezett felhasználásukhoz szükséges energia kibocsátása céljából kémiai reakcióba lépnek. A "robbanóanyagok", "pirotechnikai eszközök" és "hajtóanyagok" az energiahordozó anyagok alosztályait képezik.
- ML8. és 18. **"Robbanóanyagok":**
- olyan szilárd, folyékony vagy gáz-halmazállapotú anyagok vagy anyagok keverékei, amelyek robbanófejekben elsődleges, indító- vagy főtöltetként, valamint rombolások és egyéb alkalmazások során történő felhasználásukkor robbanást okoznak.
- ML7. **"Expressziós vektorok"**
- genetikai anyagnak a fogadósejtbe történő bejuttatására használt hordozók (például plazmid vagy vírus).
- ML17 **"Üzemanyagcellák"**
- olyan elektrokémiai eszköz, amely képes egy külső forrásból kapott üzemanyag kémiai energiáját közvetlenül egyenárammá átalakítani.
- ML13. **"Szálak vagy rostos anyagok":**
- többek között:
- folytonos monofil szálak;
 - folytonos cérnák és előfonatok;
 - szalagok, szövetek, kusza fonatok és paszományok;
 - vágott szálak, szálkötegek és koherens szálú végek;

e) bármilyen hosszú, egykristályos vagy polikristályos túkristályok;

f) aromás poliamid pép.

- ML15. **"Első generációs képerősítő csövek":**
elektrosztatikus fókuszú csövek, amelyekben a ki- és bemenetnél multialkáli fotókatódból (S-20 vagy S-25) készült optikai vagy üveglemez került felhasználásra, azonban mikrosatornás lemezeket nem tartalmaznak.
- ML22. **"Közhasznú":**
olyan "technológia" vagy "szoftver", amelyet a továbbterjesztésére vonatkozó korlátozás nélkül tettek közzé.
Megjegyzés: szerzői jogi korlátozások nem gátolják, hogy a "technológia" vagy "szoftver" a "közhasznú" tárgykörébe tartozzon.
- ML5. és 19. **"Lézer":**
komponensek olyan részegysége, amely mind térben, mind időben olyan koherens fényt biztosít, amelyet stimulált sugárzáskibocsátással erősítenek fel.
- ML10. **"A levegőnél könnyebb légi járművek":**
hőlégballonok és léghajók, amelyek emelkedésükhöz forró levegőt vagy a levegőnél könnyebb gázokat – például héliumot vagy hidrogént – használnak.
- M17. **"Atomreaktor":**
a reaktortartályon belül lévő vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó egységek, az a berendezés, amely a magban a teljesítményszintet szabályozza és azok a komponensek, amelyek általában a reaktormag primer hűtőközegét foglalják magukban, azzal közvetlenül érintkeznek vagy azt szabályozzák.
- ML8. **"Prekurzorok":**
robbanóanyagok gyártásához használt különleges vegyi anyagok.
- ML21. és 22. **"Gyártás":**
valamennyi gyártási fázis vagyis: tervezés, gyártás, integrálás, összeszerelés, ellenőrzés, tesztelés, minőségbiztosítás.
- ML8. **"Hajtóanyag":**
olyan anyagok vagy keverékek, amelyek kémiai reakcióba lépve – ellenőrzött ütemben – nagy mennyiségű forró gázt állítanak elő mechanikai munka végzése céljából.
- ML4. és 8. **"Pirotechnikai eszközök":**
szilárd vagy folyékony üzemanyagok és oxidáló szerek keveréke, amely amikor begyűjtják egy energiát termelő kémiai folyamaton megy keresztül szabályozott arányok mellett azért, hogy megfelelő időkésedelmet hozzon létre, vagy hőmennyiséget, zajt, füstöt, látható fényt vagy infravörös kisugárzást gerjesszen. A piroforok a pirotechnikai eszközök egyik olyan alosztályát képezik, amelyek nem tartalmaznak oxidálószeret, levegővel érintkezve azonban spontán gyulladnak.

- ML22. **"Szükséges":**
- a "technológia" tekintetében a "technológiának" az ellenőrzés alá eső működési szint, jellemzők vagy funkciók eléréséért vagy meghaladásáért felelős része. Az ilyen "szükséges technológia" több termék részét is képezheti.
- ML7. **"Tömegoszlató harcanyagok":**
- olyan anyagok, amelyek – a tömegoszlatósi célra történő tervezett felhasználásuk során – rövid idő alatt az emberi érzékszervek irritációját vagy a fizikai funkciók zavarát okozzák, amely hatások az anyagoknak való expozíció befejeződését követően rövid időn belül megszűnnek. A könnygáz a "tömegoszlató harcanyagok" egyik fajtája.
- M17. **"Robot":**
- esetleg folyamatos működésű vagy pontról pontra mozgatható manipulációs mechanizmus, amely szenzorokat is alkalmazhat, és rendelkezik az alábbi jellemzők mindegyikével:
- többszörös funkció;
 - képes anyagok, részegységek, szerszámok vagy különleges eszközök beállítására vagy orientálására, háromdimenziós térben történő változtatható mozgások révén;
 - három vagy több zárt vagy nyitott hurkos szervoeszközt foglal magában, amelyek léptető motorokat is tartalmazhatnak; és
 - rendelkezik a "felhasználó által programozható" tanít/visszajátsszik módszerrel vagy elektronikus számítógéppel, amely lehet programozható logikai controller, azaz mechanikai beavatkozás nélküli.

Megjegyzés: A fenti meghatározás nem foglalja magában az alábbi eszközöket:

- olyan manipulációs mechanizmusok, amelyeket csak kézzel vagy távoperátorral lehet irányítani;
- állandó sorozatú manipulációs mechanizmusok, amelyek mechanikusan rögzített programozott mozgások szerint működő automatizált mozgó eszközök. A programot mechanikusan korlátozzák a rögzített, de állítható ütközők, pl. csapok vagy bütykök. A mozgások sorrendje és a pályák vagy szögek megválasztása mechanikai, elektronikus vagy elektromos úton nem változtatható, illetve nem is cserélhető;
- mechanikai vezérlésű, változtatható sorrendű manipulációs mechanizmusok, amelyek a mechanikusan rögzített programozott mozgások szerint működő automatikus mozgó eszközök. A programot mechanikusan korlátozzák a rögzített, de állítható ütközők, pl. csapok vagy bütykök. A mozgások sorrendje és a pályák vagy szögek megválasztása a rögzített programsémán belül változtatható. A programséma változtatása vagy módosítása (pl. a csapok átállítása vagy a bütykök cseréje) egy vagy több mozgási tengelyen csak mechanikai műveletek révén történik;
- nem szervovezérlésű, sorrendmanipulációs mechanizmusok, amelyek mechanikusan rögzített, programozott mozgások szerint működő automatizált mozgó eszközök. A program változtatható, de a folyamat csak a mechanikusan rögzített elektromos bináris eszközről vagy állítható ütközőkről kapott bináris jel hatására halad tovább;
- Descartes-féle koordináta manipulátor rendszerként definiált rakodódaruk, amelyeket függőleges elhelyezett tárolórekeszek integrált részeként alakítottak ki, és e rekeszek tartalmának tárolás és kirakodás céljából történő elérésére szolgálnak.

- ML21. **"Szoftver":**
- bármilyen tényleges hordozóra rögzített, egy vagy több "program" vagy "mikro-program" gyűjteménye.
- ML19. **"Űrminősítésű":**
- olyan termék, amelyet úgy terveztek, gyártottak és próbáltak ki, hogy megfeleljen a műholdak, valamint a nagy magasságú, 100 kilométeren vagy nagyobb magasságon működő repülő rendszerek felbocsátásánál és telepítésénél megkövetelt különleges elektromos, mechanikai vagy környezeti követelményeknek.
- ML18. és 20. **"Szupravezető":**
- olyan anyagok (fémek, ötvözetek vagy vegyületek), amelyek elveszíthetik minden elektromos ellenállásukat, azaz végtelen elektromos vezetőképességgel rendelkezhetnek, és igen nagy elektromos áram átvitelére alkalmasak Joule-hő keletkezése nélkül.
- Műszaki megjegyzés:
- Az anyag kritikus "szupravezető" állapotát a "kritikus hőmérséklet", a kritikus mágneses mező – amely a hőmérséklet függvénye – és a kritikus áramsűrűség jellemzi, amely azonban a mágneses mezőtől és a hőmérséklettől egyaránt függ.
- ML22. **"Technológia":**
- A termékek "fejlesztéséhez", "gyártásához" vagy "felhasználásához" szükséges egyedi információ. Ez az információ lehet műszaki adat vagy műszaki támogatás.
- Technikai megjegyzés
1. A 'műszaki adat' lehet tervrajz, terv, ábra, modell, formula, táblázat, gépészeti terv és specifikáció, kézikönyv és útmutatás, akár írásban, akár más adathordozón, például mágneslemezen, mágnesszalagon vagy csak olvasható tárban rögzítve.
 2. A 'műszaki támogatás' lehet útmutatások, készségek, képzés, a munkával kapcsolatos ismeretek átadása vagy konzultációs szolgáltatás. A 'műszaki támogatás' magában foglalhatja a 'műszaki adatok' átadását is.
- ML21. és 22. **"Felhasználás":**
- Üzemeltetés, üzembe helyezés (a helyszíni üzembe helyezést is beleértve), folyamatos üzemben tartás (ellenőrzés), javítás, nagyjavítás és felújítás.
-